

п. Ворохта П.В.

М. М. М. М.
31 07 2018

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ

ІНСТИТУТ ЕКОЛОГІЇ КАРПАТ

79026, м. Львів-26, вул. Козельницька, 4, тел./факс (032) 270-74-30
E-mail: ecoinst@mail.lviv.ua Код: ЄДРПОУ 05540066, МФО 820172,
ДКС України, м. Київ, р/рахунок 35218003000725

30 липня 2018 р. № 134

На № _____ від _____

Наукове обґрунтування

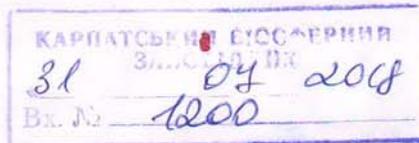
**до ліміту на використання природних ресурсів у межах території
Карпатського біосферного заповідника в 2018 році шляхом
проведення заходів щодо поліпшення санітарного стану лісів та
інших рубок (вирубубання аварійно-небезпечних дерев уздовж
доріг протипожежного та господарського значення, вирубування
поодиноких дерев і розчистка кущів для підтримання лучних
місцевиростань рідкісних трав'яних рослин у ПНДВ «Долина
нарцисів ім. професора Василя Комендаря»**

Відповідно до чинних норм природоохоронного законодавства, заходи щодо поліпшення санітарного стану в лісах природно-заповідного фонду проводять з метою сприяння збереженню та відновленню цінних лісових природних комплексів, забезпечення охорони й захисту їх від шкідників і хвороб, поліпшення властивостей лісу, а також раціонального використання лісових ресурсів.

Понад 30% площі лісів Карпатського біосферного заповідника (КБЗ) представлена похідними ялиновими, буковими, грабовими та іншими насадженнями. Серед похідних лісових угруповань КБЗ найбільший відсоток займають штучні ялинові деревостани, які є біологічно та екологічно нестійкими й тому вони періодично пошкоджуються вітровалами й сніголамами, хворобами та шкідниками лісу.

Унаслідок осінніх 2017 року та весняних 2018 року ураганних вітрів на території більшості ПНД відділень КБЗ виникли осередки вітровалів і буреломів. Крім цього, уздовж доріг протипожежного та господарського значення сформувалися місця з небезпечними деревами.

Натурні обстеження пошкоджених лісових ділянок проведено у відповідності з чинними нормативними документами (Законом України «Про природно-заповідний фонд України», Постанова Кабінету міністрів України № 724 від 23.03.2016 року «Про затвердження Правил поліпшення якісного

стану лісів», Постанова Кабінету міністрів України № 756 від 26.10.2016 року «Про внесення змін до постанови Кабінету міністрів України № 555 від 27 липня 1995 року «Про затвердження Санітарних правил в лісах України», Положення про Карпатський біосферний заповідник).

На основі даних польових обстежень пошкоджених насаджень до переліку заходів щодо поліпшення санітарного стану лісів КБЗ на 2018 рік включено 37 ділянок насаджень на площі 74,3 га, на яких необхідно оперативно провести природоохоронні заходи, зокрема, у буферній зоні на площі 44,6 га, в зоні антропогенних ландшафтів – 27,3 га й в зоні регульованого заповідного режиму на площі 2,4 га.

Проведення суцільних санітарних рубок не передбачається.

У межах території заповідної зони Карпатського біосферного заповідника проведення жодних заходів щодо поліпшення санітарного стану лісів не планується.

На обстежених ділянках видів рослин, що включені до Червоної книги України (2009) та рослинних угруповань, що включені до Зеленої книги України (2009) не виявлено.

У процесі проведення природоохоронних і лісівничих заходів на зазначених ділянках буде застосовано природозберігальні технології, які сприятимуть відновленню порушених лісових екосистем і формуванню деревостанів за складом і структурою наближених до природних.

На цих ділянках після проведення заходів з поліпшення санітарного стану у деревостанах буде налагоджено моніторинг їх санітарного стану й динаміки природних процесів.

Вважаємо за доцільне проведення на території Карпатського біосферного заповідника у 2018 році заходів з поліпшення санітарного стану лісів, а саме вибіркового санітарного рубок у пошкоджених деревостанах на загальній площі 74,3 га з вирубкою 3766 м³ деревини в максимально стислі терміни з метою недопущення виникнення інвазії шкідників і хвороб лісу, як цього вимагають Санітарні правила в лісах України.

Проведення на пошкоджених лісових ділянках таких запропонованих заходів сприятиме покращенню санітарного стану деревостанів та підвищенню їх стійкості.

Унаслідок ураганних вітрів уздовж доріг лісгосподарського й протипожежного призначення та екотуристичних маршрутів сформувалися осередки аварійно-небезпечних дерев. За погіршення погодних умов дерева, які ростуть уздовж автодоріг, часто падають на них, створюючи загрози життю та здоров'ю громадян.

З метою запобігання виникнення нещасних випадків вважаємо за доцільне провести вирубування аварійно-небезпечних дерев в порядку інших рубок, а саме:

- у Чорногірському ПНД відділенні з вирубуванням небезпечних дерев уздовж автодороги на площі 0,8 га об'ємом 4 м³;

- у Богдан-Петроському ПНД відділенні з вирубуванням небезпечних дерев уздовж автодороги на площі 1,4 га об'ємом 4 м³;
- у Кісвянському ПНД відділенні з вирубуванням небезпечних дерев уздовж автодороги на площі 0,1 га об'ємом 3 м³;
- у Рахів-Берлибаському ПНД відділенні з вирубуванням поодиноких дерев – розчистка сіножаті) на площі 3,1 га об'ємом 4 м³;

Також, планується провести у кварталі 1 виділі 27 ПНД відділенні «Долина нарцисів ім. професора Василя Комендаря» розчистку від чагарникової рослинності та вирубування поодиноких деревовидних особин верби на площі 1,1 га. Їх вилучення зі складу лучних екосистем заповідного урочища має важливе природоохоронне значення, оскільки сінокісні луки є місцями виростання значної кількості трав'яних рослин і в багатьох випадках є єдиним осередком існування численних, у тому числі й рідкісних, лучних видів флори. Припинення вирубування чагарників у ПНД відділенні «Долина нарцисів» призведе до їх подальшого поширення, і як наслідок, до витіснення та зменшення популяції нарцису вузьколистого та інших раритетних видів.

Отже, вважаємо доцільним у ПНДВ «Долина нарцисів ім. професора Василя Комендаря» провести інші рубки (розчистка кущів та вирубування поодиноких дерев) на площі 1,1 га з вирубуванням 26 м³ хмизу та 10 м³ дров з метою підтримки лучних оселищ рідкісних трав'яних видів рослин.

Директор Інституту,
член-кор. НАН України
д.б.н.

Зав. відділу охорони
природних екосистем
Інституту, к.б.н., с.н.

М.П. Козловський
М.П. Козловський

О.О. Кагало
О.О. Кагало